

آن چیزی که گسترش روابط ایران را با سایر کشورها بخصوص چین پررنگ می‌کند، توجه به اهمیت ایجاد همپایی است. در عقیده نظریه پردازان، همپایی، فرایندی است که یک کشور در حال توسعه فاصله خود را با کشور پیشرو از نظر درآمد سرانه (همپایی اقتصادی) و قابلیت‌های فناورانه (همپایی فناورانه) کاهش می‌دهد

یافت. پس از سال ۲۰۰۱ تغییر ساختاری به سمت صنایع با فناوری پیشرفته (بویژه ماشین‌آلات الکترونیکی، وسایل نقلیه حمل‌ونقل و تجهیزات مخابراتی) پیش رفت. سهم صنایع با فناوری پیشرفته در کل ارزش افزوده تولیدی از ۱۱.۲ درصد در سال ۱۹۹۲ به ۱۳.۵ درصد در سال ۲۰۰۲ افزایش یافت و در سال ۲۰۱۰ به ۲۰ درصد رسید. سهم محصولات فناوری اطلاعات در صادرات کالاها ی چینی در سال ۲۰۰۴ به ۳۰ درصد رسید و پس از آن بین ۲۵ تا ۳۰ درصد باقی ماند. این آمار حاکی از تلاش‌های موفقیت‌آمیز دولت برای تحقق یک تغییر ساختاری در صنعت به سمت فعالیت‌های با ارزش افزوده بالاتر پس از سال ۲۰۰۲ است. یکی از اقدامات مهم دولت سیزدهم، الحاق ایران به سازمان همکاری‌های شانگهای است. ایجاد ارتباطات بین‌المللی با دیگر کشورها و توسعه روابط تجاری همسو با حفظ موازین جمهوری اسلامی از جمله مواردی است که در کشور باید به آن توجه شود. با توجه به عضویت ایران و چین در این سازمان، ضرورت توسعه روابط بین دو کشور بیش از پیش معنا پیدا می‌کند. از سوی دیگر، رشد صنایع پیشرفته نیازمند افزایش تعاملات جهانی و تسهیل ورود فناوری به صنعت می‌باشد که چین یکی از پیشگامان این عرصه است. اندازه اقتصاد ۱۲ عضو سازمان همکاری‌های شانگهای ۲/۱ تریلیون دلار معادل ۲۲/۹ درصد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۱۹ است. چین با اندازه اقتصاد ۱۴/۲ تریلیون دلار، ۷۰/۶ درصد از یک اقتصاد این سازمان را به خود اختصاص داده است و نشان می‌دهد که سیاست‌های صنعتی و اقتصادی تدوینی آن در گذر زمان صحیح عمل کرده است.

نقشه راه مبتنی بر نوآوری و فناوری

سیاست‌های صنعتی چین پس از سال ۲۰۱۵ با تأکید دولت بر توسعه فناوری مشخص می‌شود. جهت‌گیری سیاست‌های صنعتی چین به سمت نوآوری از آمار حوزه علم و فناوری قابل درک خواهد بود. مجموع هزینه‌های تحقیق و توسعه و کل درخواست‌های ثبت اختراع طی سال‌های اخیر در چین به طور گسترده‌ای افزایش یافته است. براساس داده‌های توسعه‌ای بانک جهانی، هزینه‌های تحقیق و توسعه به عنوان درصدی از تولید ناخالص داخلی از تنها ۰/۶ درصد در سال ۱۹۹۶ به ۰/۹ درصد در سال ۲۰۱۰، ۲/۷ درصد در سال ۲۰۰۹ و ۲/۱ درصد در سال ۲۰۱۶ افزایش یافت. در سال ۲۰۱۵، دولت چین طرحی بلندپروازانه

را برای ترویج انقلاب صنعتی چهارم در چین اعلام کرد که با نام «ساخت چین ۲۰۲۵» و با اهداف مشخصی برای سال ۲۰۲۵ شناخته می‌شود. این طرح ۱۰ صنعتی که در اولویت قرار خواهند داشت را مشخص نمود؛ این صنایع عبارت‌اند از فناوری اطلاعات، ابزارهای کنترل عددی و روباتیک، تجهیزات هوافضا، کشتی‌های با فناوری پیشرفته، تجهیزات راه‌آهن، وسایل نقلیه با انرژی‌های جدید، تجهیزات انرژی، داروسازی و ماشین‌آلات کشاورزی. این طرح همچنین وظایف راهبردی قابل توجهی را برای ارتقای تعدیل ساختاری در صنعت، بهبود ظرفیت نوآوری تولید، ادغام فناوری اطلاعات و صنعتی‌سازی، تقویت پایه‌های صنعتی، توسعه برندهای باکیفیت بالا، بین‌المللی کردن تولید و ترویج تولید سبز تعیین کرد.

براساس این طرح، سهم شرکت‌های فناوری داخلی تا سال ۲۰۲۵ در بخش ماشین‌های کنترل دیجیتال کامپیوتری به ۸۰ درصد، در بخش روبات‌های صنعتی به ۷۰ درصد، در بخش ابرداشته‌ها به ۶۰ درصد و در بخش نرم‌افزارهای صنعتی به ۵۰ درصد افزایش خواهد یافت. در نهایت می‌توان این طرح را ابتکاری در مسیر ارتقای جایگاه چین در زنجیره‌های ارزش و کسب ارزش افزوده بالاتر در تجارت بین‌المللی ارزیابی نمود.

آن چیزی که گسترش روابط ایران را با سایر کشورها بخصوص چین پررنگ می‌کند، توجه به اهمیت ایجاد همپایی است. در عقیده نظریه‌پردازان، همپایی، فرایندی است که یک کشور در حال توسعه فاصله خود را با کشور پیشرو از نظر درآمد سرانه (همپایی اقتصادی) و قابلیت‌های فناورانه (همپایی فناورانه) کاهش می‌دهد. موضوع همپایی فناورانه از این نظر حائز اهمیت است که هم‌تکاملی محیط نهادی و سیاست‌ها با توسعه فناوری‌ها در بخش‌های مختلف دارای ضرورت است. با توجه به ضرورت ورود فناوری به چرخه صنعت و حرکت در مسیر رونق کسب‌وکارهای دانش‌بنیان باید توجه به فناوری و اتصال به زنجیره‌های ارزش جهانی مورد توجه سیاستگذاران قرار بگیرد. مبتنی بر راهکار ارائه داده شده، سه روش برای رشد کشور با نگاه به تاریخچه سیاستگذاری کشورها وجود دارد که عبارت‌اند از: دنباله‌روی مسیر، الگوی پرش از مراحل، الگوی خلق مسیر جدید. با توجه به پیشرفت هر یک از صنایع لازم است الگوی رشد مناسب آن در تعامل با دیگر کشورها اتخاذ گردد.